

Dr. sc. Milijan Sesar, docent
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu
i Kristijan Šustić, dipl. pravnik

**OCJENJIVANJE RADA SUDACA U HRVATSKOJ,
SLOVENIJI, AUSTRIJI, SR NJEMAČKOJ I ŠVICARSKOJ
S POSEBNIM OSVRTOM NA OKVIRNA MJERILA ZA RAD
SUDACA (2007.) I METODOLOGIJU IZRADE OCJENE
SUDACA (2007.)**

UDK: 347. 962 (4)

Primljeno: 1. 02. 2008.

Pregledni znanstveni rad

U ovom radu autori kritiziraju praksu po kojoj se ocjenjivanje i učinkovitost rada suca ocjenjuje prema broju riješenih sudskih postupaka. Na komparativan način pojašnjavaju rješenja koja imaju druge civilizirane države kao što su to Republika Slovenija, Republika Austrija, Savezna Republika Njemačka, Konfederacija Švicarska itd...U navedenim državama je nezamislivo ocjenjivati rad suca pukim kvantitativnim zbrajanjem riješenih sudskih predmeta. Rabiti znamenke o broju riješenih spisa, pa temeljem toga davati ocjene sucu je nedopustivo. Daleko su ispravnija rješenja po kojima se učinci rada suca mjere njegovim stručnim usavršavanjem, akademskim napredovanjem, izvođenjem nastave na pravnim fakultetima ili objavljivanjem znanstvenih radova. Sukladno prije navedenim kriterijima logično je da po njihovom ostvarenju sudac ima pravo na osobni dohodak koji ima sudac višeg suda, bez obzira na to je li taj sudac i stvarno imenovan kao sudac višeg suda (kao npr. u Republici Sloveniji).

OPĆENITO O OCJENJIVANJU RADA SUCA

U ovom trenutku u Republici Hrvatskoj ima oko 1.200.000 neriješenih sudskih postupaka. S pravom se može konstatirati da bi za rješavanje niza problema u hrvatskom pravosuđu, jedan od najvažnijih ako ne i najvažniji uvjet bio rješavanje svih zaostalih, a neriješenih sudskih postupaka, što znači i rješenje gore navedenog broja sudskih postupaka.

U Republici Hrvatskoj ima oko 1750 sudaca, otprilike koliko npr. u Austriji, koja imade dvostruko više stanovnika od Hrvatske, i nema zaostalih sudskih spisa.

Uvijek, kada se komentiraju razlozi takvog zaostatka, način na koji bi se mogli zaostaci riješiti, nezaobilazna tema je i kvalitet i kvantitet rada imenovanih sudaca.

Stoga želimo ovim radom ukazati nekim rješenjima i sugestijama, te analizirati kriterij kvaliteta i ocjene rada sudaca tijekom određenog sudskog postupka,

posebice kada se istakne da npr. na jednog suca u Zagrebu na Općinskom sudu dolazi puno više sudskih spisa nego što je uopće moguće riješiti, jednako tako i u Splitu, dok bi optimalan broj prema nekim trebao biti daleko manje spisa po sucu.¹

Iz postojećih propisa dade se zaključiti kako i ocjena rada sucu ovisi o tomu je li ispunio i normu od brojčanog iznosa riješenih predmeta.

BROJ DONEŠENIH ODLUKA KAO I DIO OCJENA SUCA

Jedino odgovarajući propisi Republike Hrvatske u dijelu o ocjeni rada sudaca kao važan kriterij za ocjenu rada suca, utvrđuju broj riješenih sudskih spisa.

Tako je i po Zakonu o sudovima, i to prema članku 77 st. 1 toč. 1 i 3, i čl. 78.

Sukladno tomu, jer to nije novija praksa, nego se pri ocjeni rada sudaca u prvom redu spominje i elaboriran tkz. «NORMA» o broju riješenih sudskih spisa, tijekom jedne kalendarske godine.

Tako je ministar pravosuđa Okvirnim mjerilima za rad sudaca dana 11. lipnja 2007. godine, na temelju članka 72. propisao koliko koji sudac bilo kojega suda treba tijekom jedne godine donijeti sudskih odluka. Kada se ova mjerila pažljivo pročitaju, razvidno je da je to zapravo brojčana norma koju sudac mora ispuniti, i to tako na način da je uvijek opterećen brojem spisa u kojima godišnje mora donijeti odgovarajući broj sudskih odluka. Po našem mišljenju je propisana norma nedostižna.²

Rekli bismo da je kriterij broja sudskih spisa koji su u opticaju u prvom redu najstalniji i najvažniji kriterij u hrvatskom pravosuđu.

To nesporno potvrđuje članak 78 Zakona o sudovima RH, koji obvezuje predsjednika suda na pokretanje stegovnog postupka protiv suca koji je bez opravdanog razloga donio manje odluka od propisanog broja, i to u jednogodišnjem razdoblju. To zapravo znači da se suci ocjenjuju svake godine.

Drugi pravni sustavi ne ističu broj riješenih sudskih spisa kao kriterij koji je od hitne važnosti za ocjenu suca. To je tako npr. u slovenskom i njemačkom pravosuđu.³

---

¹ Kao što je razvidno to je višestruko više od optimalnog broja spisa po sucu.

² Tako po tim mjerilima u parničnom postupku za općinski sud tijekom jedne kalendarske godine sudac mora, da bi ispunio „normu“ donijeti 400 odluka u radnim sporovima (radi isplate) što je svakog radnog dana cca. 2 odluke, u naknadama štete 170 odluka godišnje, ostali parnični postupci 150 odluka, zemljišno-knjižnih odluka 6600 godišnje, ovrha na nekretninama 4000 itd.

³ Vidi članak 29 Zakona o sodniški službi Slovenije, članak 78 Deutsches Richtergesetz, vidi članak 101 Spehar-Jesienek, Richterdienstgesetz, Kommentar, Wien 1980, u austrijskom pravu, u švicarskom pravu vidi Guldener Schweizerisches Zivilprozessrecht, 3 Auflage, Zurich 1979, str. 174, U francuskom pravu Borexl, Die Rechtsstellung des französischen Recht, DIS Würzburg, str. 205.

METODOLOGIJA IZRADE OCJENE SUDACA

Daljnji neodrživi korak, po našem mišljenju, predstavlja Metodologija izrade ocjene sudaca koju je na temelju članka 81. Zakona o sudovima RH donijelo Vijeće predsjednika svih sudačkih vijeća u Republici Hrvatskoj i to dana 26. srpnja 2007. godine.

Najveći problem ove Metodologije je što u biti prihvaća kao temeljna načela pri ocjeni sudaca Okvirna mjerila koja su, kako smo rekli, u potpunosti naslonjena na broj riješenih sudskih spisa u kalendarskoj godini.

To izričito kaže i članak 3. ove Metodologije, čak i terminološki spominjanjem termina IZRACUN, KVANTITATIVNI REZULTATI, itd, upravo, posebice u odnosu na riješeni broj spisa, bez obzira na kvalitetu.

Koji su osnovni nedostaci kriterija broja riješenih sudskih spisa za ocjenu rada sudaca?

a) Priroda sudačkog posla

Profesija sudac nije profesija čiji bi se kvalitet mogao ogledati u tomu koliko je sudac kvantitativno donio odlika u određenom periodu. Ta profesija nije takva čija se kvaliteta može ogledati u nešto više ili nešto manje riješenih sporova tijekom određenog vremenskog razdoblja. Svi su ljudi različiti, pa tako i suci. Neki će, pod teretom norme, brže zaključivati glavne rasprave i donositi presude, ali će im možda zato više presuda u drugom stupnju biti ukinuto ili preinačeno.

Drugi suci će se radije prikloniti nešto sporijem riješavanju, ali sa većom vjerojatnošću da će im pravostupnjaska presuda biti potvrđena.

b) Iznimno veliki broj sudskih spisa u radu pojedinog suca, a posebice na sudovima u Splitu i Zagrebu

Realnost je da, kako je prije i navedeno, jedan sudac na Općinskom sudu u Zagrebu u npr. parničnom postupku ima u radu cca 1200 sudskih spisa, a npr. u Splitu 600.

To su realno gledajući ogromne znamenke, pa nije logično niti očekivati da pored tako velikog broja riješenih spisa, bude i visok postotak potvrđenih presuda.

Nije realno očekivati od suca da u tako nemogućoj situaciji postigne visoku ocjenu. S druge strane imamo situaciju da u manjim sudovima suci imaju izrazito manji broj spisa nego npr. u Splitu ili Zagrebu.

Logična je pretpostavka da bi onda suci u manjim općinskim sudovima trebali postizati i bolju ocjenu kada govorimo o kriteriju ispunjavanja brojčanih normi.

c) Nije moguće sudske postupke kvalificirati pod isti nazivnik niti po težini predmeta spora, niti po načinu ni mjestu sudovanja. Svaki sudski postupak imade svoje specifičnosti, čak i presuda na temelju priznanja, ogluhe ili presuda na temelju izostanka nije u svakom slučaju jednaka. Različit je napor i trud suca čak i kod tih najjednostavnijih presuda.

Niz nedorečenih rješenja u ZPP-u dovode do mogućnosti zlouporabe procesnih ovlaštenja, što stranke i koriste.

d) Nejasna Okvirna mjerila

U Okvirnim mjerilima se kaže da je sudac prosječno opterećen nekim brojem spisa, u kalendarskoj godini što da o tome mora donijeti odgovarajuću odluku (u najvećem broju slučajeva će to biti presuda. Stoga je potpuno nelogično da se sudac ocjenjuje svake kalendarske godine, jer on samo žuri da u toj godini donese strogo propisani broj sudskih odluka. U nekim drugim pravnim sustavima je ta činjenica drugačije riješena⁴, jer je samo po sebi jasno da to kod suca izaziva određenu nesigurnost u određena rješenja sudačke službe.

Kada se koristi metoda kao gore, bilo bi racionalnije napraviti evidenciju koliko je odluka u tijeku jedne godine donio sudac, a onda uspoređivati broj odluka iz te godine, sa odlukama drugostupanjskog suda (kada taj sud bude o tomu odlučivao protekom nekoliko godina) o istim tim odlukama.

Na primjeru Austrije smo vidjeli da otprilike isti broj sudaca kao i u Hrvatskoj, u odnosu na dvostruko veći broj stanovnika u Austriji ima samo 12.000 neriješenih sudskih postupaka.

To potvrđuje tezu da propisani broj sudskih postupaka po sucu ne znači nikako efikasno sudovanje, nego u pravilu kada broj spisa po sucu nije brojčano određen.

Niti drugi pravni sustavi koji određuju način ocjenjivanja sudaca u kriterijima ne razrađuju kvalitet ili količinu riješenih sudskih spisa, ili broj sudskih spisa po pojedinom sucu, nego su to apsolutno sasvim drugi kriteriji.

Ovdje je potrebno napomenuti da je apsolutno neodrživa odredba članka 52 Zakona o izmjenama i dopunama ZPP-a i to stavak 1 i 2 toga članka koji posebice potencira izriječom iskaz rada suca u apsolutnim brojevima i postotku, te o vrsti predmeta i o postotku poštivanja u tim mjerilima zadanih rokova. To nesporno znači, da manjak od nekoliko sudskih spisa tijekom kalendarske godine, suca može skupo koštati i do odgovarajuće mjere DSV-a. Ovako potenciranje broja spisa dovodi do apsurd⁵, i u drugi plan stavlja eventualne kreativne sklonosti suca, te niz drugih bitnih pozitivnih odlika suca bez obzira na količinu spisa koje je napravio.

U tom smislu bi bilo potrebno utvrditi kriterij i odnos koliko vrijedi potvrđena presuda prvostupanjskog suda u odnosu na ukinutu presudu ili u odnosu na preinačenu prvostupanjsku presudu.⁶

---

⁴ Tako npr. u Sloveniji se ocjenjivanje sudaca, u pravilu, uz male izuzetke provodi svakih 6 godina, a prije toga samo ako za to postoje opravdani razlozi. Vidi članak 31/1 Zakona o sodniški službi Slovenije.

⁵ Vidi članak 29 Zakona o sodniški službi Slovenije. Vidi članak 19, članak 22 Deutsches Richtergesetz, a u ovom članku čak i kod imenovanja suca na praksu na rok od 6, 12, 18 ili čak 24 mjeseca, kod njegove ocjene su nevažni broj sudskih spisa koje je riješio, članak 62 DRiG, 63 DRiG, članak 78 DRiG.

⁶ Posebice je upitno, prema Mjerilima, rabiti broj «zaduženih» sudskih spisa, u odnosu na neke sporove pred Općinskim sudom, a zatim po žalbama na te presude pred Županijskim sudom. Tako je npr. omjer u parničnim postupcima u prvom stupnju 150 sudska spisa u odnosu na 170 pred Županijskim sudom.

To znači da se jedan kriterij uspješnosti rada suca priznaje na uspješnost iznad 75%, i ispod 75%, i to kada se poštuju razlozi i tremeni u kojima je sudac obavezan objaviti, napisati i otpremiti odluku.

Ovaj je kriterij posebice nejasan i nelogičan, jer je samo po sebi razumljivo da sudac nakon što završi parnični postupak, po prirodi stvari, treba što prije odluku napisati i otpremiti.

e) Rok ocjenjivanja sudaca

U Republici Hrvatskoj predsjednik suda utvrđuje za svaku prethodnu kalendarsku godinu obnaša li sudac uspješno svoju sudačku dužnost i to prema čl. 77 Zakona o sudovima.

S druge strane ocjenjivanje sudaca vrši sudačko vijeće kada se sudac imenuje na drugi sud, kada se na sudačku dužnost imenuje trajno, kada se kandidira za predsjednika suda, nakon navršene druge godine rada kao suca i nakon četvrte godine od prvog imenovanja suca, a prije imenovanja u trajno zvanje sucem i to prema čl. 79 i 88 Zakona o sudovima RH.

Ovakav je rok apsolutno neprihvatljiv i nepoznat u europskoj sudačkoj praksi. Postavlja se logično pitanje predsjedniku suda (npr. u Općinskom sudu u Splitu ili Zagrebu) kako predsjednik suda može objektivno ocijeniti svakog suca, posebice kada se uzme u obzir priroda sudačkog posla, koji je taj sudac obavljao u protekloj godini, odnosno obnaša li sudačku dužnost na zadovoljavajući način. Teško je za pretpostaviti da je većinu svojih odluka donio u toj kalendarskoj godini na način da je u prvom stupnju riješio cijeli npr. parnični postupak i to od pripremnog ročišta pa do donošenja prvostupanjske presude.

Nije moguće uredno kvantificirati sve radnje koje je tijekom kalendarske godine poduzeo sudac, a možda će veliku većinu presuda donijeti naredne godine. Ovakav kriterij bi možda i mogao biti valjan ako bi se postigla takova dinamika da prvostupanjski parnični postupak započne i završi presudom u istoj kalendarskoj godini.

Drugi pravni sustavi imaju pri ocjenjivanju sasvim drugačija i bitno različita rješenja.⁷

U njemačkom pravu nema mogućnosti ocjenjivanja rada sudaca, kao niti u švicarskom ili u austrijskom pravu, kako je to regulirano u hrvatskom pravu.

Nije sporno da način ocjene rada sudaca tijekom cijele kalendarske godine može bitno utjecati i utječe na sudačke radnje u postupku, a na suce u strahu od toga kako će ispuniti brojčano zadanu normu u količini spisa o kojoj trebaju riješiti tijekom jedne kalendarske godine.

Stoga je mnogo primjereniji način da ispunjavanje sudačkih obveza ocjenjuje (ako je to predviđeno i potrebno) neki kolektivni organ, a ne predsjednik suda.⁸

---

⁷ Tako se npr. prema članku 31/1 Zakona o sodniški službi Slovenije, ocjenjivanje sudaca se provodi svakih 6 godina i to od strane «Personalnog sveta» (kao DSV u Hrvatskoj), a na zahtjev Personalnog sveta, predsjedni-ka suda ili suca, sudac se može ocijeniti nakon 2 godine po izradi prethodne ocjene. Izuzetno se tek imenovanog suca ocjena izdaje svake godine za prve dvije godine sudačke službe.

⁸ Tako npr. u Sloveniji ocjenu svih sudaca donosi Personalni savjet, a u Njemačkoj odgovarajući sud za suce, sukladno rangu suda (Savezni sud, Pokrajinski ili Općinski sudovi).

NEKI DRUGI KRITERIJI ZA OCJENU RADA SUCA

Prema čl. 77 Zakona o sudovima postoji pet kriterija o utvrđivanju kvalitete rada sudaca. To su: broj odluka po vrstama predmeta, apsolutnim brojevima i postotku, poštivanje rokova za donošenje i izradu odluka, sudbina prvostupanjskih odluka u žalbenom postupku (potvrđene, ukinute ili preinačene) u apsolutnom broju, u postotku u odnosu na donešeni broj odluka, te koliko je odluka ukinuto zbog bitnih povreda postupka, zatim sudjelovanje sudaca u oblicima stručnog usavršavanja, kao i svi drugi postupci i aktivnosti koje se odnose na sudačku dužnost.⁹ U tom smislu vidi članak 5 DRiG.

Ovdje se postavlja pitanje i dilema, što je sa vijećem koji donosi odluku protiv drugostupanjskih odluka, kada govorimo o parničnim postupcima, predsjednikom toga vijeća, sucem izvjestiteljem, i članovima vijeća, odnosi li se statistika na sve članove vijeća ili samo na predsjednika vijeća ili na možda još suca izvjestitelja?

Protežati ovu odredbu i na suce prvostupanjskog suda, nakon što presuda prođe drugostupanjsko sudovanje, po mom mišljenju bi bilo pogrešno, nego predmet ocjene može biti samo drugostupanjska odluka nadležnog suda.

Ovaj je stavak potrebno dopuniti na koje se suce odnose ocjene (predsjednika vijeća, suca izvjestitelja ili možda na sve članove vijeća)?

Jedini i ispravan način ocjenjivanja rada sudaca koji je predviđen Zakonom o sudovima RH predviđen je u čl. 77 st. 1 toč. 4, koji govori o stručnom usavršavanju sudaca, objavljivanju stručnih i znanstvenih radova, sudjelovanju u nastavi na pravnim fakultetima ili pri izradi pravnih propisa. To se u prvom redu odnosi na usavršavanje suca u pravosudnoj akademiji, poslijediplomskim studijima, objavi znanstvenih i stručnih radova, sudjelovanju kao nastavnik ili suradnik u nastavi na sveučilišnom diplomskom studiju prava, je li sudjelovao u pripremi i izradi nacrtu propisa, te je li bio upućen na rad u viši sud.

Nedostatak ovih odredbi je to što nije propisano koliko ukupno sudjeluje u ocjeni rada suca u odnosu na druge ostale kriterije.

Dakle, po našem mišljenju, jedini ispravan način i kriterij ocjene sudaca u hrvatskom pravosuđu je onaj predviđen u članku 77 toč. 1 st. 4 Zakona o sudovima, koji izričito propisuje stručno usavršavanje, objavu stručnih i znanstvenih radova, sudjelovanjem u izvođenju nastave na pravnim fakultetima ili pripremi pravnih propisa. Svi ostali kriteriji su uglavnom nepoznati zapadnoeuropskim državama, za čijim standardima teži i Hrvatska.

Daleko jasnije kriterije za ocjenu rada suca predviđaju propisi u Republici Sloveniji.¹⁰

---

⁹ Takve kriterije ne sadrži niti pravni sustavi Njemačke, Švicarske, Velike Britanije, SAD-a, Japana, Francuske, koji akcent bacaju na radnje prije imenovanja suca, a nakon imenovanja suca podrazumijeva se da će imeno - vani sudac obnašati svoju funkciju najbolje moguće. U tom smislu vidi članak 5 DRiG.

¹⁰ Vidi članak 29 Zakona o sodniški službi Republike Slovenije, a ti kriteriji su: stručno znanje i stručno djelovanje, pravilno rješavanje pravnih pitanja, sigurnost nepristranog suca, savjesnost, odlučnost i

Naime, taksativno se navode svi kriteriji koji se ocjenjuju prilikom valoriziranja rada sudaca.

Nema mjesta kvantitativnom navođenju broja presuda, potvrđenih, ukinutih, preinačenih, nema govora o brojčanim zadaćama, o tomu koliko sudac može donijeti sudskih odluka u određenom vremenskom periodu.

Tu se, u prvom redu, ističe stručno znanje i stručno djelovanje suca, stručne sposobnosti pravilnih rasprava o pravnim pitanjima, čuvanje ugleda nepristranog suca, savjesno postupanje, pouzdanost, odlučnost pri provođenju radnih obveza. Kako je razvidno samo jedna konstrukcija kako gore konzumira sve one uvjete i brojke koje su predviđene u RH.

Prema propisu u Republici Sloveniji u kriterije još svakako ulaze i sposobnost usmenog i pismenog izražavanja, sposobnost komuniciranja sa strankama, odnos sa sudionicima u obnašanju službe izvan suda, a važnih za rad suda, sposobnost obavljanja poslova vodećeg mjesta u sudu, ako je sudac imenovan na takvo mjesto.

Naravno da se u stavku 1 podrazumijevaju kvalifikacije koje sudac stječe u struci, koja proistječe iz ocjene sudačkog posla, stručnost koja će proisteći završetkom poslijediplomskog studija ili posebnih poslijediplomskih studija, ili stjecanjem doktorata znanosti, kao i ugled koji je sudac stekao u stručnoj javnosti.

Ovakav pristup daje drugu dimenziju i organizaciji sudačkom poslu, koji po našem mišljenju, nikako ne može biti sračunat na brojčani zbroj riješenih sudskih spisa u određenom vremenskom razdoblju na odgovarajući način. U ovim kriterijima kao što je to u Sloveniji obuhvaćeno je sve što je bitno za sudačku funkciju i ocjenu rada suca.

Teško je, naime, očekivati da će sudac, kao osoba koja obavlja izuzetno bitan i odgovoran posao bolje i brže to obavljati, ako je brojčano propisano koliko mora napraviti, nego u situaciji kada to nije brojčano propisano.

Stoga način na koji su propisani kriteriji za ocjenu sudačke službe u Sloveniji su daleko uvjerljiviji i ispravniji nego što je to u Hrvatskoj. Razumije se kada se radi o navođenju bilo kakvih kriterija za ocjenu sudačke funkcije kao što je to u zapadnoeuropskim zemljama, one ne poznaju kriterije kao što su npr. u Hrvatskoj. Te države polažu veću pažnju na imenovanje sudaca, a onda kada je sudac imenovan nema nekog mjesta za praćenje njegovog rada kako je to predviđeno u Hrvatskoj.

---

marljivost pri izvršavanju radnih obveza, sposobnost usmenoga i pisanoga izražavanja, komuniciranja sa strankama, odnos unutar suda s drugim sucima, te sposobnost upravljanja ako je sudac imenovan na takvo mjesto.

OCJENA RADA SUCA U NEKIM ZAPADNO-EUROPSKIM ZEMLJAMA

U zapadno-europskim zemljama uglavnom nije poznato ocjenjivanje suca na način kako je to npr. u hrvatskom pravosuđu.

Bitno je istaknuti da broj riješenih sudskih spisa ne može biti razlogom za stegovnu odgovornost suca. To može biti samo kvalitet izrađenih sudskih odluka, i to posebice u onom dijelu koji se odnosi na pitanje objektivnosti suca.

Disciplinskom postupku može biti izložen sudac samo ako je u principu napravio neke radnje koje mogu dovesti u pitanje objektivnost suca.¹¹

Takve okolnosti nemaju nikakve veze s brojem riješenih sudskih spisa, a niti s načinom na koji su sudski postupci okončani.

To je npr. okolnost kada postoji sumnja da je unutar ili izvan svoje službe suca poduzimao određene radnje, ako je imao određeni politički angažman, pa je time ugrozio povjerenje svoje neovisnosti ili postupio suprotno propisima.¹²

Jednako tako disciplinski postupak može biti pokrenut i kada sudac ugrozi svoju neovisnost kao npr. arbitražni sudac ili kao npr. kada ispusti sudačko vještvo.

Kada prekrši odredbe Saveznog zakona o službenicima i to članak 52-76 BBG.

Interesantno je da njemački zakon predviđa disciplinsku odgovornost suca čak i onda kada je otišao u mirovinu.¹³

I to je dokaz da se sudački posao, pa neka je i prestao sasvim drugačije tretira nego što je to puko zbrajanje riješenih i neriješenih sudskih predmeta.

Dalje posebno se povjerenje poklanja eventualno izrečenoj disciplinskoj kazni koja se izriče nakon povreda suca u postupku ili kod donošenja odluka nakon disciplinskog postupka.¹⁴

O subjektivnim pogledima suca na određene postupke kao što su eventualna neslaganja s određenim činjenicama, ili osobni stav i mišljenje prilikom ocjene dokaza u postupku, može, ali ne mora biti predmet disciplinskog postupka. Sve ovisi o okolnostima i vrsti činjenica i dokaza te postupcima pod kojima se sve to događa.

Dakle, kada se analiziraju razlozi zbog kojih sudac u Njemačkoj može biti izložen disciplinskom postupku, je dosta uzak broj koji proistječe iz samog postupka.

O nekim brojčanim normama i posljedicama za suca kako nije ispunio određenu normu nema niti govora.

---

¹¹ Vidi članak 62 DRiG.

¹² Dr. Gunther Schmidt- Rantsch i dr. Jurgen Schmidt- Rantsch, u «Deutsches Richtergesetz» str. 814, Munchen 1995.

¹³ Vidi članak 46 DRiG i članak 77/2/4 BBG, te Rantsch-Rantsch, o.c. str. 815.

¹⁴ Rantsch-Rantsch o.c. str. 816.

Razlozi o kojima odlučuje službenički sud, a koji se tiču suda su sasvim druge prirode.¹⁵

To je u prvom redu odluka o odlasku suca u mirovinu, o premještanju u interesu pravne zaštite, a kod sudaca imenovanih doživotno ili na vrijeme odlučuje o ništavosti imenovanja, oduzimanju imenovanja i otpuštanju, o prevođenju u mirovinu zbog činjenica službe.

OCJENA RADA SUCA

Sudačko vijeće može izreći sljedeće ocjene sucu i to, nezadovoljavajuće obnaša sudačku dužnost, zadovoljavajuće obnaša sudačku dužnost, uspješno obnaša sudačku dužnost, iznadprosječno obnaša sudačku dužnost.¹⁶ Sudačko vijeće ocjenjuje suca u situaciji postupka imenovanja na drugi sud ili kada se za sudačku dužnost imenuje trajno, kada se kandidira za predsjednika suda, prvi put imenovanog suca poslije dvije godine, te šest mjeseci prije isteka roka od pet godina kada treba biti imenovan trajno, kao što sam u uvodnom dijelu rada i istaknuo.

Personalni svijet u Sloveniji pri ocjeni suca, kako je prije navedeno svakih šest godina bez obzira na eventualno napredovanje može ocijeniti suca kao da ne udovoljava sudskoj službi, ne ispunjava uvjete za napredovanje, ispunjava uvjete za napredovanje i ispunjava uvjete za brzo napredovanje.¹⁷

Ako personalni svijet donese odluku da sudac ne udovoljava sudačkoj službi, sucu prestaje sudačka služba.¹⁸

Ako sudac ispunjava uvjete za napredovanje ili za brzo napredovanje¹⁹, karakteristično je da onda svakako ima osobni dohodak većega platnog razreda bez obzira ostane li sudac istoga suda ili se imenuje kao savjetnik u viši sud.

Dakle, u Sloveniji se dobar rad suca i napredovanje odmah nagrađuju višim osobnim dohotkom ili imenovanjem savjetnikom u višem sudu.

To znači da su suprotno raznim brojčanim parametrima koji prate suca u nekim drugim državama kada se ocjenjuje rad suca, u Sloveniji su daleko učinkovitije navedene metode i ocjene suca i njegovog nagrađivanja.

---

¹⁵ Vidi članak 78 i članak 62 DRiG.

¹⁶ Vidi članak 82 Zakona o sudovima RH.

¹⁷ Vidi članak 32 Zakona o sodiščih Slovenije.

¹⁸ Vidi članak 33 Zakona o sodiščih Slovenije.

¹⁹ Vidi članak 34/2,3 Zakona o sodiščih Slovenije.

ZAKLJUČAK

Apsolutno je sigurno da je navedeno i previše argumenata koji isključuju unošenje brojčanih iznosa, kao utvrđivanje brojčane norme za rad suca, a time sučevo ocjenjivanje kao što je to u hrvatskom pravnom sustavu. Nedopustivo je da norma ima gotovo odlučujuću ulogu pri procjeni rada suca. Potrebno je ocjenjivanje rada suca promatrati kroz kriterije koji su najbolje zastupljeni u Njemačkoj i Sloveniji, a to je sagledavanje kompletne profesije sudac, s posebnim naglaskom na nagrađivanju onih koji ispunjavaju uvjete za napredovanje, posebice za brzo napredovanje.

Druga je mogućnost kao npr. u njemačkom pravu da ne postoji ocjenjivanje sudaca kao samo ocjenjivanje, nego postoje tek propisani disciplinski postupci koji su vrlo rijetki i koji se uglavnom odnose na objektivnost suca. Sve ostalo čim se bavi službenički sud u Njemačkoj je rješavanje statusnih pitanja sudaca i njihovog poziva.

Naime, po našoj procjeni, ne možemo govoriti o vladavini prava i samostalnoj neovisnoj sudbenoj vlasti u uvjetima gdje suci umjesto da sude na temelju Ustava i Zakona, ispunjavaju radnu normu koju im je propisala resorna ministrica (koja je, usput rečeno, izuzetno visoka i neostvariva, ako sudac radi kvalitetno), a sve to pod prijetnjom stegovnog postupka kojeg će protiv suca pokrenuti predsjednik suda (kojega je imenovao ministar pravosuđa). Rad na ovako izuzetno visoko postavljenoj normi, koja je određena Okvirnim mjerilima, nikako nije pretpostavka neovisnog sudstva proklamiranog Ustavom. Tom normom suci će biti primorani donositi presude bez suđenja, bez provođenja predloženih i potrebitih dokaza, samo da bi riješili postavljenu normu. Ispunjavajući ovako propisanu radnu normu, suci se pretvaraju u referente koji izvršavaju radnu normu pod prijetnjom stegovnog postupka, odnosno otkaza, a sudbena vlast u administraciju, gdje će statistika riješenih predmeta dominirati nad ustavnosti i zakonitosti njihova rada. U takvom okruženju proklamirano načelo vladavine prava i neovisnosti sudbene vlasti je tek ukras ustavnog prava, a samostalnost i neovisnost sudaca uvjetovana ponašanjem predsjednika suda, odnosno resornog ministarstva.

U vrijeme kada je nastala i nastaje Hrvatska država sasvim je izvjesno da i pravosuđe treba urediti na civiliziranoj razini.

Stoga se, kada govorimo o radu sudaca ipak priklanjamo mišljenju, da se prilikom ocjene njihovog rada u situacijama kada je to potrebno kombinirano primjenjuju rješenja SR Njemačke i Republike Slovenije.

Popis literature:

1. Dr. Gunther Schmidt-Rantsch-dr. Jurgen Schmidt Rantsch «Deutsches Richtergesetz», Munchen 1995., Verlag C.H. Beck, Munchen
2. Dr. Heinz Thomas-dr. Hans Putzo-dr. Klaus Reichold-dr. Reiner Husstege «Zivilprozessordnung», Munchen 1999. Verlag C.H. Beck, Munchen
3. Dr. Lojze Ude «Civilno procesno pravo», Ljubljana 2002., Časopisni zavod Uradni list Republike Slovenije
4. Dr. Lojze Ude «Civilni pravdni postopek», Ljubljana 1998., Časopisni zavod Uradni list Republike Slovenije
5. «Pravosuđe in ustavno sodstvo», Ljubljana 1997. Časopisni zavod Uradni list Republike Slovenije
6. Max Guldener «Schweizerisches Zivilprozessrecht», Zurich 1979., Verlag Zurich
7. Spehar- Jesienek, «Richterdienstgesetz», Kommentar, Wien 1980., Verlag Wien
8. Borexl «Die Rechtsstellung des französischen Recht», DIS Wurzburg, Verlag Munchen
9. Siniša Triva-Mihajlo Dika «Građansko parnično procesno pravo», Zagreb 2004., „Narodne novine“, d.d., Zagreb, VII izmijenjeno i dopunjeno izdanje
10. Deutsches Richtergesetz (DRIG), Bundesgesetzblatt (BGBl – I.S. 713/72 i BGBl – I.S. 1406/94)
11. Zakon o parničnom postupku (ZPP) u N.N. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05 i 2/07.
12. Zakon o pravdnem postopku Republike Slovenije (ZPPSI), Uradni list Republike Slovenije 26/99
13. Zivilprozessordnung Republike Austrije (OZPO), Richtergesetzblatt (RGLB 1895/112)
14. Zivilprozessordnung Savezne republike Njemačke (DZPO), Richtergesetzblatt (RGLB 83/1877), BGBl 533/1950 i BGBl 3836/98
15. Zivilprozessordnung Kantona Zurich (ZZPO), Bundesgesetzblatt 57/76
16. Okvirna mjerila za rad sudaca, Ministrica pravosuđa, klasa-700-04/07-01/264, Ur.br. 514-06-02/1-07-3 od 11. lipnja 2007. godine.
17. Metodologija izrade ocjene sudaca, od 26. rujna 2007., Zagreb, Vijeće predsjednika svih sudačkih vijeća u Republici Hrvatskoj.
18. Zakon o sodniških službi Republike Slovenije, Uradni list Republike Slovenije, 19-781/94 i 8-383/96
19. Zakon o sodišćih Republike Slovenije, Uradni list Republike Slovenije, 19-779/94 i 45-2161/95
20. Zakon o sudovima Republike Hrvatske, NN 150/05
21. Bundesbeamtengesetz BBG.

**EVALUATION OF JUDGES ACTIVITY IN CROATIA,
SLOVENIA, AUSTRIA, GERMANY AND SWITZERLAND
WITH ACCENT ON GENERAL STANDARDS OF
JUDGES ACTIVITIES (2007) AND METHODOLOGY IN
CONSTRUCTION OF JUDGE'S EVALUATION (2007)**

In this piece, the authors criticize the practice of assessing the efficacy of judge's work by measuring the number of resolved court proceedings. Using a comparative method, the authors analyze the practices of other civilized nations, including Slovenia, Austria, Germany and Switzerland, among others. In the aforementioned countries, it is unimaginable and impermissible to evaluate the work of judge merely by counting the number of resolved court cases. By far, the most correct solutions are those that measure the efficacy of a judge's work through his or her professional development, academic advancement, law school teaching assignments, or the publishing of scholarly articles. In accordance with the above criteria, it is logical that when they are fulfilled, the judge should be granted the same salary as a judge of a higher court, regardless of whether or not the first judge is named to the higher court (as in Slovenia, for example).